

Tednik

Učiteljski Tovariš.

Glasiilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 5.

V Ljubljani, 1. svečana 1907.

XLVII. leto.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja vsak petek. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrta leta 2 K. Posamezna številka 16 h. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Idriji. Naročnino prejema Francišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Za oznanila je plačati od dvostopne petit-vrste po 20 h, če se oznanilo tiska enkrat; po 18 h, če se tiska dvakrat, in po 16 h, če se tiska trikrat; če se večkrat tiska, znaten popust. Oznanila sprejema „Učiteljska tiskarna“. Priloge poleg poštne 6 K.

Vsebina: Obupni položaj ljudskošolskega učiteljstva — Moderna šola. — Naš denarni zavod. — Stik z ljudstvom. — Šolstvo v Trstu. — Zdravimo si rane! — Narodna stranka na Štajerskem in šolstvo. — Iz naše organizacije. — Književnost in umetnost. — Politiški pregled. — Vestnik. — Razgled po šolskem svetu. — Inserati.

Obupni položaj ljudskošolskega učiteljstva.

II.

Sedaj, ko pišemo te vrstice, je že došlo z Dunaja poročilo, da je tako zbornica poslancev kakor tudi gosposka zbornica sprejela zakonski načrt o regulaciji plač državnih učiteljev vseh kategorij. Mi smo med prvimi, ki od srca čestitamo državnemu učiteljstvu na tej regulaciji, veseleč se, da se je njegovo prizadevanje končalo s tako lepim uspehom.

Z Dunaja je dospelo tudi poročilo, da je državni zbor sprejel predlog o kongrui. Takisto je bil sprejet dodatni predlog poslanca Perića, da se zvišajo plače tudi menihom, ki delujejo v šolah in v svojih župnijah.

Resnica je, da je ponekod nižja duhovščina slabo plačana in da zaslužiboljšanje svojih službenih prejemkov. To priznavamo brez vseh ovinkov, kakor tudi trdimo, da ima višja duhovščina preogromne, uprav knežje plače, od katerih bi lahko brez vseh skrbi nekaj milijonov popustila nižji duhovščini v prid, da bi torej to zadevo lahko uredila cerkev sama na svoj račun, ne pa na račun davkoplačevalcev. Brez dvoma sprejme ta predlog tudi gosposka zbornica, saj sedi v nji mnogo po-božnih gospodov.

Sprejet je bil tudi zakon o zvišanju pokojnin vojaškim vdovam, kar moramo samo odobravati.

Iz te splošne regulacije plač je razvidno, da ima država toliko denarja, kolikor ga hoče imeti in kolikor ga potrebuje, da stori svojim uslužbencem nasproti svojo dolžnost.

Pazno smo prebirali vsa poročila o dotičnih sejah poslanske in gosposke zbornice, a z obžalovanjem moramo konstatovati, da ni bila v vseh dolgih in gostobesednih debatah izgovorjena niti ena besedica, ki bi se ob tej tako ugodni priliki zavzela za ljudskošolsko učiteljstvo in opozorila vlado na njega naravnost obupni gmotni položaj. To dejstvo obžalujemo prav iskreno in ga tudi obsojamo, poudarjajoč, da se je tudi pri tej tako ugodni in tako redki priliki jasno pokazalo, koliko

pravih, dejanskih prijateljev ima ljudskošolsko učiteljstvo.

To je v resnici žalostno dejstvo, in težko je dobiti primerno besedo, ki bi ga primerno označila. Še najmilejše je, kar moremo reči, da je to neodpustno in krivično preziranje!

Zadnjič smo končali s trditvijo, da je v prvi vrsti odgovorna za sedanja obupni položaj ljudskošolskega učiteljstva visoka cesarska kraljeva vlada, tako centralna kakor vsaka deželna. Da je to res, je dokazala vlada sama s tem, kar se je ravnokar zgodilo na Dunaju v korist profesorjem, duhovnikom, uradnikom in vdovam. Vlada se ne more izgovarjati, da nima denarja; da nima do ljudskega šolstva nič dolžnosti, se tudi ne more izgovarjati, ker je tudi za vlado državni šolski zakon še vedno prav tako obvezen kakor za učiteljstvo. A vladi lahko povemo na vsa usta, da nima volje, in to zato, ker še vedno velja krilata beseda: Sre nimajol!

Za danes ne govorimo o tem dalje. Prihranimo si to za pozneje. Pod naše zaglavje pa sodi tudi pismo, ki nam ga je te dni poslal prijatelj iz pozabljenega kota naše hvaležne domovine z napisom „Predpustno togovanje“, ki ga — ker je času in predmetu primerno — priobčujemo na tem mestu:

Ker je pa pri nas učiteljih itak vse prav, kar je narobe, in za nas najboljša, kar je za druge najslabša, zakaj bi torej mi predpustom ne togovali in bili namesto humoristično-veseli — humoristično-žalostni!

Predpust je! Koliko pač ne obsega ta beseda! Koliko sre nemirno bije pri tem imenu, koliko sladkih, veselih nad napolnuje srca brezskrbnih, plesaželjnih mladenk! A tudi zastareli devici švigne časih pri tem imenu še nepogašeni ogenj ljubezni iz oči: „Morda pa tudi meni prinese ta predpust ono zaželeno srečo, ki sem si je že toliko predpustov želela. Morda pa vendar!“ Nekako pomlajeno se začuti, lahka rdečica jo oblije, sree utriplje hitreje. V lepah nadah, sladkih upih se poda zopet letos na predpustno veselico. Morda pa vendar! Ni ga skoraj človeka, pa naj si bo mlad ali star, bogat ali siromašen, ki si ne bi pri-voščil vsaj ene vesele ure predpustom.

Kaj pa ti, uboga para, ti trpin — učitelj?! Kolikrat si se že zabaval v tem pustu, koliko veselih ur si že preživel v tem letu?

Vem, da bo pri tem vprašanju eden zaklel, drugi se zasmejal, tretji morda žalostno vzdihnil.

Prav imate vsi — storite že eno ali drugo — jaz sem storil že vse. Torej oprostite, dragi tovariši, da sem vas to vprašal! Da res, ironija je vse na svetu, a ironija vseh ironij je pa ta, če vprašam učitelja, kako se ta predpust zabava in kratkočasni!

Ako je bilo kdaj to vprašanje ironično, je to v največji meri letos! Ironična se mi zdi celo ona pesem Levstikova, ki se glasi:

Glej, upanje hodi pred nami
od rojstva, da gremo s svetá.
Ko tare nas teža na rami,
nam palico v roko poda.

Ali imaš, dražestna tovarišica, dragi tovariš, res še kaj upanja v svojem srcu? Jaz vsaj ne! In menda vidva tudi ne?! Kako se moreta veseliti tega predpusta, ko vidita toliko drugih zadovoljnih, srečnih okolo sebe, ki so se jim njih želje izpolnile? Mislim, da bridko občutita prevaro!

Vesele naj se, mi privoščimo to veselje vsem, ki so jim letos izboljšali plače. Rađujte, veselite se, saj je — predpust!

In mi?! — Potresimo si že danes od skrbi osivele glave s pepelom, trkajmo se na svoje grešne prsi, rekoč: „Pokorimo se, grešili smo, nismo vredni, da se nas kdo spomni, da nam kdo vrže skorjico ovsenega kruha!“

In kaj si zagrešila ti, uboga, grešna učiteljska duša?! — Prvi greh si storila, ker si prišla sploh na svet — drugi in največji pa takrat, ko si vstopila prvokrat v učiteljske. To sta dva greha, ki ti jih nikdar ne odpuste, zaradi katerih boš trpela vse življenje — brez upanja na rešitev!

Vendar ne obupaj popolnoma, draga duša, saj so se tudi tebe spomnili med onimi, ki so podvrženi po pokojninskem zakonu zavarovanju, in sicer si imenovana na 11. mestu! „Mein Lieben, was willst du noch mehr!“

Preskrbljena boš z vsem, a ne samo do smrti, ampak še bolj po smrti, saj poje naš Slomček:

Učitelj je revež, a bogat je tud',
plačilo obilo ga čaka za trud!

Čemu je treba učitelja zavarovati, saj je vendar proti vsem izkušnjam življenja zadosti, da, še preveč zavarovan? In za njegovo starost tudi ni treba skrbeti. Saj je že dobro preskrbljeno za njega, da ne učka starosti. Krasna stanovanja, prazne učne sobe (s 100—120 učenci). mastne plače — ali ne pripomore vse to učitelju do visoke starosti?!

Koliko pa jih je, koliko bo nas, ki bomo uživali celo pokojnino, dasiravno sedaj vsi plačujemo zanjo? Torej predragi tovariš, ne boj se starosti, za to že drugi skrbe, da je ne učkaš. V tem oziru si že sedaj zavarovan.

Pri božičnem zborovanju „Slov. dež. učit. društva“ za l. 1906. v Ljubljani nam je podal naš vrlo potrpežljivi tovariš Gärtner imenitno sestavljen račun svojega gospodarstva glede draginjskih doklad. Dragi brate! Da znaš izvrstno računati, to vem, a vendar si se malo zmotil, oziroma si naredil račun prehitro. Da si še malo počakal, bi bil moral postaviti k podraženju sedaj še podraženje platna in sukna, sladkorja, užigalic in soli. In ravno te postavke bi zopet mnogo nanesele. Mogoče pa izumijo letos za učiteljstvo posebno uniformo, da mu ne bo treba več kupovati platna in sukna, tudi sladkorja mu ne bo treba, saj je njegovo življenje itak že presladko — užigalic mu pa tudi ne bo treba: kresal si bo ogenj ob svojih suhih bedrih, želodec njegov je pa itak zadosti jasen in svetel, luči mu pa tudi ni treba, saj ko se stori noč, gre itak za večerjo — spat. Tudi podraženje soli nas ne bo preveč potrlo, bomo pa manj solili, saj smo na neslane dovtipe naših višjih že tako navajeni. Podraženje gori imenovanih predmetov pri učitelju torej niti v poštev ne pride.

Ker sem pa ravno pri podraženju, bi k sklepu svojim dražestnim tovarišicam in dragim tovarišem nekaj nasvetoval. Po mojem mnenju smo mi tudi nekaki fabrikanti, oziroma trgovci. Čudili se boste morda moji trditvi. Toda oprostite — predpust je. Rekel sem, da smo fabrikanti, trgovci.

Moderna šola.

Utopija iz Devete dežele.

Poročal na učit. večeru v Ljubljani Karel Wider.

(Dalje.)

Ko ga začudeno pogledam, in on zapazi, da ga ne razumem, mi pojasni natančneje:

„Kakor sklepam iz vašega pogleda, se vam nekaj čudno zdi. Da, zdaj se spominjam, da sem čital svoj čas v listih o uredbi šol v drugih deželah. Pri nas v deveti deželi je to vse drugače in spoznali smo po mnogoletnih izkušnjah, da je tako najbolje. Uvideli smo, da dom nima časa odgajati otroke. Danes vzame boj za obstanek ljudstvu ves čas, prepuščajoč mu komaj par dnevni ur za počitek. V takih razmerah ni zahtevati, da bi se ljudstvo bavilo z odgojo otrok; zanemarjati bi moralo delo ali pa odgojo, najbrž pa zadnje. Zato smo odvzeli ljudstvu vso skrb za vzgojo, ravnaoč se deloma po starih Grkih. Ko priraste otrok do šole, ga vzame šola popolnoma v svojo oskrbo. Sicer tudi že takoj novorojenčke ali pa pozneje par let stare otroke morajo starši oddati v posebne deželne zavode in otroške vrtee, a to le prostovoljno, medtem ko se s šestim letom prične šoloobveznost na ta način, da morajo otroka izročiti šoli ves dan, t. j. od 7. ure zjutraj pa do 7. ure zvečer, je otrok naš. Čez noč smejo otroci domov, vendar jih mnogo ostane tudi

čez noč v šoli. Tako odtegnemo otrok kolikor mogoče čestokrat slabemu vplivu domače vzgoje. Vsi otroci pa imajo skupne obede. Sedaj vam bodo jasne moje besede o skupnem kosilu“

„Torej učitelji v Deveti deželi niti čez poldan niste prosti in vpreženi od jutra do večera, to je od sedme do sedme ure?“ Na tihem sem pomiloval tega učitelja-sužnja in blagoval nekdanje čase v naši ljubi Kranjski deželi, ko smo po tedaj veljavnih nazorih „lenuharili“ po par ur v šoli, potem pa zopet „lenuharili“ ves dan zunaj šole in bili za to „lenuharenje“ seveda preobilno plačani.

„Ako tako mislite o nas, se jako motite. Mi imamo pravi pouk le dopoldne od 8. do 12. ure. Pri obedih, južinah in večerji nadzorujejo učence zato plačani služabniki, navadno tudi ženske strežnice; popoldne se otroci pod nadzorstvom teh služabnikov ali strežnic uče in igrajo ob lepem vremenu pod milim nebom, ob slabem pa in pozimi v velikih zakurjenih dvoranah. Mi učitelji smo popoldne prosti, le časih delamo z učenci izlete v okolico, peš ali po železnici, za katere izlete dobivamo nakazila iz dež. blagajnice, ki sploh skrbi za vse šolske potrebščine in nimajo starši otrok nikakih posebnih izdatkov, razen za obleko svojih otrok“.

„Vaša uredba šol mi prav ugaja“, ga prekinem, „a rad bi zvedel tudi kaj o metodi pouka, o predmetih, ki jih poučujete i. t. d.“

Kaj pa proizvajamo, kaj pa prodajamo? Nič konkretnega, ampak abstraktni so naši proizvodi, naši trgovinski predmeti. Mi prodajamo, dragi moji, svojo učenost, svoje znanje s tem, da izkušamo to podati svojim učencem. Oni nas za to sicer ne plačajo, a plačajo nas oni deželni očetje (boljše: očmi!) ki nam režejo kruh.

Svetujem vam torej, dragi tovariši, podražimo tudi mi te svoje produkte, ki jih proizvajamo in za katere nas tako slabo, tako nizko plačujejo. Za to, kar nam plačajo, dajemo mi veliko preveč blaga, veliko predobro, preveliko mero. Ako nas toliko višje ne plačajo, kolikor zahtevamo, dajmo manjšo, slabejšo mero onim, ki kupujejo od nas.

Ako sme podražiti svoje produkte fabrikant, trgovec, mesar, kmet, zakaj bi mi ne smeli storiti tega? Plačajte nas tako, kakor zahtevamo, če ne, vam bomo dajali manj in slabjšega blaga. Poskočimo torej s svojimi cenami, oziroma postanimo pasivno-resistenčni ali pa resistentno-pasivni in to prej ko mogoče!

To je moj predpustni nasvet, ki vam ga, tovarišice in tovariši, stavim v upoštevanje. Prepričani bodite, ako ga uvažujete, da bo prihodnji naš predpust veselejši kot je letošnji, in ne bo nam treba več peti s Prešernom:

„Oj, predpust, ti čas presneti,
da bi več ne prišel v drugo!“

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

— registrovana zadruga z omejenim jamstvom. —

Promet do konca prosinca 1907 K 12.533.67.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

„Metoda pouka! No, vidite, mi nimamo nobene predpisane metode, vsaj skupne ne, ker kakor ni vsak črevelj za vsako nogo, tako tudi ni ena in ista metoda za vsak predmet ali vsakega učitelja. Slehrni učitelj si prikroji metodo po svoje. Zborna vzgoja učiteljeva in pa — kar sem vam že omenil — njegova priznana vestnost nam jamčita, da zadene vsak posameznik gotovo pravo metodo, četudi je ni posnel po kakšni metodiški knjigi in četudi ji ne ve slavnega imena. — O predmetih, ki jih učimo, je težko govoriti. Strogo ločenih predmetov nimamo. Videli ste prej, da se dá na malih, vsakdanjih novicah, ki jih prinaša naš šolski list, obravnavati vse. Tu je čitanje, računstvo, zemljepis, zgodovina, prirodoznanstvo, tudi slovnica, kakor jo mi razumemo, namreč le v obliki — slovniško in stilistiško pravilnih govornih vaj — in tudi spisje kot napisavanje teh govornih vaj; združeno imate torej vse. Ne vemo dostikrat natančno, kje se konča en predmet in kje prične drugi, nikakih strogih mej ne delamo med njimi.“

„Torej nimate nobenega predpisanega urnika, po katerem se vam je strogo ravnati, šolskega zvonca morebiti tudi ne, ki bi vam z jedkim glasom hipoma prestrigel nit navdušenega predavanja, da vam hipno upade vsa fantazija, vsa navdušenost za predmet, kakor upade počen balon?“

„Ne urnika, ne šolskega zvonca nimamo. Čemu pa? Ako ne ločimo strogo predmetov, tudi urnika ne potrebujemo. Imamo sicer nekak red, po katerem slede predmeti v dopoldanskem

Stik z ljudstvom.

(Dalje.)

6. Pevska in izobraževalna društva.

V zadnji številki našega lista smo govorili o snovanju posojilnic. Danes iznova apelujemo na vse ljudsko učiteljstvo, da uvažuje naše nasvete ter začne takoj delovati na tem polju. S snovanjem posojilnic si bomo kaj kmalo utrdili in zagotovili svoje stališče med ljudstvom. Zato le tukaj na delo!

Poleg posojilnic in raznovrstnih drugih zadrug priporočamo tovarišem in tovarišicam, da podpirajo in ustanavljajo križem slovenske domovine napredna pevška in raznovrstna izobraževalna društva. Le pogledjmo si našega vrlega tovariša Janka Žirovnika v Št. Vidu nad Ljubljano, kako uspešno deluje s svojim znanim pevskim zborom med tamošnjim ljudstvom. In to naši klerikalci dobro vedo. Zato so pa poizkusili že vsa dovoljena in nedovoljena sredstva, da bi strmoglavili njega in njegov ugled. Pa ne gre in tudi ne pojde, ker je tovariš Žirovnik tudi v šoli v vsakem oziru kos svoji nalogi. To moramo pa mimogrede poudarjati, da mora vsakdo izmed nas, kdor hoče v naprednem smislu delati med ljudstvom, biti najprvo v šoli na svojem mestu, da mu šolska oblastva ne morejo blizu.

Pogledjmo si dalje vrlo „Košansko pevsko društvo“, ki mu je načelnik in pevovodja tovariš Janko Grad. Vsa čast mlademu tovarišu, ki s takim navdušenjem deluje med tamošnjim kmetiškim ljudstvom. V minulem letu je to društvo sedemkrat javno nastopilo ter imelo 324 K čistega dohodka; pevskih vaj je imelo 113, ki so trajale skupno 221 ur! Ali ni to vse hvale vredna požrtvovalnost? „Košansko pevsko društvo“ ima pa tudi svoj tamburaški zbor z 18 tamburaši. Duša pevskemu društvu in tamburaškemu zboru je pa seveda tovariš Janko Grad. V zahvalo za njegov trud ga je izvolil zadnji občni zbor svojim častnim članom. Poleg tega prireja pa tovariš J. Grad tudi roditeljske sestanke ter poučuje ljudstvo, kako naj vzgaja mladino doma, da bo imel šolski pouk tem večji uspeh. Tako deluje učitelj, ki je na svojem mestu in tako mora

učnem času, a ta red nam predpisujejo le predmeti sami, ki slede od težjega do lažjega ali pa se menjajo. Sicer je pa ta red mnogokdaj odvisen od zunanjih vtiskov, ki se jim ni mogoče izogniti, ker mogočno vplivajo na učitelja in na učenca. In če nimamo urnika, tudi ni potreba šolskega zvonca, ki bi nam odmerjal ure in ki pouk le moti.“

Med takimi pogovori je minil čas do obeda. Zapel je glasen zvonec — a ne šolski — in privabil vso mladino k obednicam. Katerim sva se tudi midva približala. Bile so to le pritlične stavbe, kakor vsa šolska poslopja ali kvečjemu enonadstropna s stanovanji za učitelje in služabništvo v prvem nadstropju. Ob obednici je bila kuhinja in je jed za kacic 100 otrok v eni obednici prihajala na malih vozičkih, ki so tekli po tiru med mizami.

Mi dva sva sedla k posebni mizi ob zidu, in postregli so nama z istimi jedili ko učencem. Jedila so bila preprosta, a okusna.

Obed je hitro minil.

Učitelj mi reče: „Sedaj odidejo otroci zopet pod milo nebo. Jaz sem danes prost, in sem vam torej na razpolago. Pojdiva na vrt, tam se lahko še nadalje razgovoriva o našem šolstvu, ako vas zanima.“

(Dalje.)

delati dandanes vsakdo izmed nas. Učitelj in učiteljica, ki si ne upa med ljudstvo ter deluje samo v šoli med štirimi stenami, ta ne pozna toka današnjega časa ter sodi med staro šaro!

Kaj lepo uspeva s svojim pevskim zborom tudi tovariš Mrcina v Vipavi. In takih tovarišev je še več med nami, ki jim gre zato vsa čast in smo ponosni nanje.

V kraju, kjer dosega šola svoj namen, se vzdržuje lahko tudi kakršnokoli izobraževalno društvo, n. pr. bralno društvo, čitalnica, kmetijska podružnica, gospodarsko društvo, sadjarsko društvo i. t. d., kakor že nanesejo krajevne razmere. Podpornik, ustanovitelj in duša takim društvom mora biti zopet učitelj, če se zaveda svojega poklica med ljudstvom, zakaj ne samo, kar velewa nam stan, kar more, to mož je storiti dolžan.

Torej le med ljudstvo ter vzdržujmo in snujmo napredne posojilnice in druge raznovrstne zadruge, napredna pevska, izobraževalna in gospodarska društva, javne knjižnice i. t. d., da privežemo ljudstvo náse in pripravimo boljše bodočnost našemu stanu in tem potem pa gotovo tudi našemu narodu. Uspeh bo plačilo delu.

Pri snovanju javnih knjižnic in pri prirejanju javnih predavanj polagamo učiteljstvu prav toplo na sree, da stopi pri takih prilikah v stik z „Akademijo“ in „Prosveto“, ki bosta gotovo dragevolje podpirali učiteljstvo pri tem velevažnem delu za naobrazbo našega ljudstva. Le na delo!

(Dalje.)

Ne zabite „Učiteljskega konvikta“!

Šolstvo v Trstu.

** V sledečih vrsticah hočem opozoriti slovensko učiteljstvo na pojav, ki označuje šolstvo v Trstu.

Na zasebni dvorazredni ljudski šoli s pravico javnosti srbske verske občine v Trstu je delovala od lanske (1905) jeseni v Črni Gori in v Peterburgu izšolana in v Dalmaciji izprašana učiteljica gospodična Z. B., ki si je v tržaških slovanskih krogih hitro pridobila mnogo simpatij, posebno zaradi svojega delovanja kot učiteljica ruščine v tukajšnjem ruskem kružoku.

Hipoma pa smo v začetku decembra 1906 zvedeli, da je učiteljica Z. B. nenadoma zapustila svojo službo ter se ji formalno odpovedala. Za vzrok temu svojemu koraku je navedla nek slučaj discipline v šoli. Trdila je, da je bilo njeno življenje v nevarnosti zaradi arogantnega vedenja nekega učenca, oziroma njegove matere. Mislili smo, da bo pač učiteljica nekoliko dni ostala doma, a potem jo bo šolska oblast — šola ima pravico javnosti — zopet prisilila, vrniti se v šolo, ugliedivši ji pot tja s preiskavo in rešitvijo navedenega disciplinarnega slučaja.

A šolska oblast se ni genila, in izpraznjeno mesto še sedaj ni izpopolnjeno. To nas sicer ne vznemirja toliko, zakaj šola ima komaj 30 učencev, a čudno se nam zdi, da ne preiščejo takega slučaja. S tem trpi ugled šole in učiteljstva. Drzen nastop učenca in njegove matere prežene delavno učiteljico iz šole, in na koncu triumfira mali junak, ko ostane v šoli brez vsake graje, učiteljica pa niti toliko ni upoštevana, da bi oblastve stvar preiskovalo.

Poznamo vzrok takim odnošajem: v Trstu nimamo nobene šolske oblasti! Ni ne mestnega ne deželnega šolskega sveta za deželo Trst in okolico. Namestništvo, magistrat, oziroma municipij in namestniški svetovalec (nekako „okrajni glavar“) respektirajo silno drug drugega, a kadar je treba kaj ukreniti, takrat se skrivajo drug za drugega, kakor bi lovili slepe miši. In šolstvo in učiteljstvo plačata stroške!

Zdravimo si rane!

(Dopis s Štajerskega.)

V 3. številu „Učit. Tov.“ sem čital koprneče želje nekega tovariša, ki si želi tako neizmerno jasnih, vedrih dni, si želi orjaškega stanovskega ponosa — napredka.

Resnica je, dragi sotrpini, da zaostajamo vsi, stari in mladi, da v svoji brezbriznosti ne opominjamo samih sebe — svojega stanu. Ali, bodi mi dovoljeno, kje pa ima ta brezbriznost svoj vir, odkod se seli v srea naših tovarišev?

Žalostno sicer, a pomagati ne morem — resnica je!

Ako je kdo preziran, ako ga preganjajo, se mu gotovo ne zljubi, ali mu sploh ne pride na um, da bi silil kam v kako delo, da bi se ogreval za kako stvar, ki je mogoče tudi njemu potrebna.

Da smo pa prezirani nekateri, tega ne bo menda nihče zanikaval; da nas nižje višji pritiskajo, šikanirajo, to je tudi istina in mi menda ni treba navajati dokazov in prizorov, ki so se mi nešteto krat ponavljali; najgrše pa je, da nas celo preganjajo in še nesramno preganjajo, tožujejo, da, celo okrog po javnih lokalih opravljajo. — Dragi tovariš, to ne rodi samo žalosti, to neti v duši tudi obup!

Nadučitelj ima kot mi vsi drugi zakonito odkazan delokrog, ima pa več dela, več skrbi, večjo odgovornost, zato pa tudi večjo moč. V njegovih rokah je usoda podrejenih, tembolj provizoričnih učiteljev. Kakšen je njegov značaj, kako goji kolegialni čut, tako ravna potem s podrejenimi. Veliko jih precenjuje svojo moč, jo zlorablja, a ker je nadučitelj, ima prvo in odločilno besedo pri višjih oblastih — ti, nižji, pa trpi, ali si kriv ali ne!

Torej, dragi tovariš, povej mi, ali čutiš v sebi veselje za delo, se ogrevaš za stanovsko zavednost in za procvit stanu, če te tvoj nadučitelj grdo in neusmiljeno preganja, te toži, sikira — pušča pred vrati tvoje učilnice špijonirati?! Boš li voljan delati in izpodbujati še druge k delu, če se zaganja tvoj šef v tebe pri oblastvih s tako silo, da ti odtrga, kar sta pravica in trpljenje dolgih let — tebi namenila? Ako te izpodrine pri kompetenci za tvoje lastno mesto, kjer si mogoče že 2 do 3 leta služil in se ubijal kot provizoričen učitelj — ali če smatra tebe, ki si mogoče pravtoliko trpel in študiral kot on — za hlapca, ki mora svojemu tiranu brezpogojno upogniti tilnik, povej, kako ti je pri srcu!

Taka zloba pusti sled v tvoji duši, in če je ta duša še mlada, neizkušena, nežna, vrhutega pa mehkočutna, bo ta sled velika brazda, ki se ti ne zaceli vse življenje. Zoperno ti bo vse, postaneš brezbrizen, in kaj ti je do tega, če nazadujemo, če padamo v sramoto vsemu narodu. Nič ti ni, tega sploh ne opaziš, ker plava pred tabo vedno le tvoja bridka usoda in — negotova bodočnost.

Najhujše udarce pa dajejo šele tisti, ki so z izvrstnim uspehom prebili celih 8 gimn. razredov, se morda učili potem celo krščanske ljubezni dve do tri leta v bogoslovju, in

sicer zato, ker prezirajo druge „neučene“ in ker jih jezi, da niso več kot bi bili lahko.

Resnica teh besed je znana menda marsikateremu, čeprav ne iz lastne izkušnje, pa vendar iz tega, kar je slišal.

Ako tedaj hočeš, da bomo delali vsi in širili stanovsko zavednost, moraš najprej odpraviti te pege in madeže, ozdraviti posamezne ude stanovskega telesa, da ne bomo sanjali in pre-mišljali o krivičnosti in neusmiljenosti svojih — tovarišev.

Pravtako pa, kakor nam ne prija pedanterija, pravtako ni ljubo tudi nadučitelju, če mu nalašč nagajajo. Tak se tudi ne bo silil med družbo delujočih, ker bo mislil otožen le nase — in na neslogo pod domačo šolsko streho.

Tovariši in tovarišice, bodimo strpljivi ljubeznivi med seboj, bodimo si naklonjeni in ljubimo se, potem bo delo igrača in do smotrov ne bo daleč!

Peklo me je že dolgo; dolgo sem že nameraval sesti in pisati, pa vsekdar sem bil preveč razburjen in pustil sem rajši, samo da ni padla trpka beseda ali mi celo ušlo kako ime. Danes pa, ko sem prečital tvoje vrstice, neznani sotrpin, danes me je pa s silo potegnilo, in mirno je teklo pero. Dovolj sem prebil, dovolj in lahko bi pisal, pa odpustil sem, ker se mora samo maščevati. — Čez sedem let pride vse prav.

Vedi torej, dragi neznanec, da želim tudi jaz več ponosa, samozavesti in stanovske zavednosti, a najbolj si pa želim kolegijalnosti — ker ta je mati vsemu drugemu. Želim zdravnika, ki bi spretno lečil te rane posameznim udom stanovskega telesa; želim vsega, česar si želiš ti!

Stremil.

Narodna stranka na Štajerskem in šolstvo.

Iz poročila tovariša Vekoslava Strmška na ustanovnem shodu „Narodne stranke“.

(Konec.)

V tesni zvezi s šolstvom je učiteljstvo. Učitelj je duša šole. „Narodna stranka“ bo torej tudi delovala na to, da dobe naše šoli dovolj dobrih učiteljev. Sedaj se pripeti večkrat, da ostavijo ravno nadarjeni učitelji svoj stan in se posvetijo drugemu poklicu, a splošno se tudi opaža, da starši ne dajo radi svojih dečkov v učiteljska, in tako pomanjkuje učiteljev vedno bolj. Naši nadzorniki si pomagajo na ta način, da nastavljajo takozvane pomožne učitelje. Pri nas uporabljajo za to le razne dijake, ki iz kateregakoli vzroka niso mogli nadaljevati svojih študij, in pri tem gg. nadzorniki ne zahtevajo ravno preveč. Poznam n. pr. pomožnega učitelja, ki deluje že tretje leto kot učitelj, a je dovršil samo peti razred gimnazije. So pa menda tudi taki, ki niso dospeli niti tako daleč. Manjka jim torej še mnogo splošne naobrazbe in vse strokovne usposobljenosti, in da taki učitelji ne morejo biti najboljši, je očevidno.

Vzrok pomanjkanja učiteljstva pa tiči v slabih plačah. Ni ga stanu, kjer bi tako naporno delo in pri toliki naobrazbi, kakor se zahteva od učiteljstva, plačevali tako slabo. Zaradi teh neprimernih plač živi mnogo učiteljev, posebno onih, ki morajo skrbeti za otroke, v velikem uboštvu, drugod se pehajo učitelji za postranskim zaslužkom in nekateri prejemajo celo Judeževe groše od zloglasnega Schulvereina.

Uboštvo pa zatira navdušenje, ono podkapa značaje in mori veselje do dela. Taki učitelji ne poučujejo z vnetostjo, oni ne morejo vzgajati značajne mladine in je navduševati za vse dobro, plemenito in lepo, ker, česar človek sam nima, tega tudi drugim

ne more dati. „Narodna stranka“ se bo torej potegovala z vso vnemo tudi za zboljšanje gmotnega stanja učiteljstva.

S tem bi bila moja naloga pravzaprav končana, a zdi se mi potrebno, da omenim še nekaj. Rekel sem sicer poprej, da se „Narodna stranka“ ne bo vtikala v notranje šolske zadeve, vendar sta dve točki, ki jih ne moremo prezreti, namreč v e r o u k i n n e m š č i n a.

Od gotove strani se trdi, da so svobodomiselnih stranke brezverske, ki hočejo iztrgati posebno otrokom vero iz srca, ki gonijo verouk iz šole, se bojijo križa itd. Prepričan sem, da bo zadelo tudi nas isto prokletstvo, a gotovo po krivici. Uverjen sem namreč, da lahko izjavim v imenu nas vseh in sploh naše stranke: „Narodna stranka“ ne bo nikdar gonila verouka in molitve iz šole. Mi želimo temveč, da se verouk prav pridno in temeljito poučuje, da se goji prava pobožnost in blažijo značaji. In če se bodo naši otroci naučili in navadili izvrševati največjo krščansko zapoved: „Ljubi Boga čez vse, svojega bližnjega pa kakor samega sebe“, bomo starši dotičnim gospodom katehetom prav od srca hvaležni.

V zadnjem času zahtevajo tuintam starši in drugi več nemškega pouka v ljudski šoli. Če pa natančneje pregledamo provzročitelje takih klicev, vidimo, da tega ne store nikdar dobri narodnjaki. Največkrat so pravi provzročitelji različni agenti, mašetarji in drugi nemaniči, ki se po krčmah in drugod šopirijo s svojo nemščino ter grajajo učitelje, da oni nočejo učiti nemščine, ker hočejo gospodje pridržati ta blaženi jezik zase. Takim ljudem verjamejo nerazsodni starši, ki mislijo, da bi se otroci res lahko takoj naučili nemščine, in taki, ki bi radi z gospodo kramljali po tuje ter tako pokazali, da so imenitnejši od drugih, potem pridejo še tisti, ki so služili cesarja, in še taki, ki imajo mnogo pri sodnji opraviti, in prošnja se skuje in podpiše.

A pogledjmo si stvar iz narodnega in šolskega stališča! Star in resničen je pregovor: Kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš. A to ne velja samo za nas, ampak tudi za druge narode, in vendar ne vidimo pri nobenem drugem narodu, da bi se v l j u d s k i š o l i učil še tuj jezik. — Naši ljudje večkrat pravijo: Slovenski že otrok tako zna, naj se v šoli uči nemški. Da, kaj nemški otrok ne zna nemški in vendar se uči v šoli samo nemški, italijanski samo italijanski, madjarski samo madjarski itd. Bi li ne bilo dobro tudi za te, da bi se učili še enega jezika? A tega ne storijo, ker vedo, da se ne da služiti dvema gospodarjema.

Oni vedo, da ni tisti najboljši gospodar, oziroma delavec, ki zna govoriti nekaj tujih besed, ampak tisti, ki zna dobro in pravilno misliti in računati, ki zna svoj čas in svoje blago prav obrniti. Oni pa hočejo, da se njihovim otrokom bistri v prvi vrsti um in se jim blaži srce, kar se pa more zgoditi le v maternem jeziku, zato pa nočejo drugega jezika v ljudsko šolo. Če vidimo, da se pri nas nekaterim Nemcem bolje godi kakor Slovencem, ne smemo tega pripisovati nemščini, temveč njihovi boljši naobrazbi. Oni so pač obiskovali boljše šole. Veliko jim pa pomaga tudi naša stara bolezen, da rajši podpiramo tujca kot domačina. Med domačini pa lahko pogosto vidimo, da pride navadno hitreje na boben domačija onega kmeta, ki se zna dobro nemško odrezati, kakor onega ki tega ne ume.

Vsak dan slišimo tožbe, da so sedaj hudi časi, da se ne dá več živeti in gospodariti po stari navadi, vse se izpreminja. Živimo pač naglo, in vsak dan nam priinese kaj novega. Nove iznajdbe vplivajo odločujoče na naše življenje in le, kdor se bo znal pravočasno okoristiti s temi iznajdbami, ostane na površini. Prišel je čas, ko bo moral vsakdo, kmet kakor gospod, pazljivo

brati časopise in knjige, če bo hotel svoje delovanje urediti času primerno. Naše šole morajo torej sedaj v prvi vrsti gledati na to, da privedo učence tako daleč, da se bodo mogli potem sami izobraževati, t. j. da bodo mogli knjige in časopise s pridom čitati. To je pa velika in težavna naloga, ki jo doženemo le tam, kjer je šola v ugodnih odnošajih in kjer ne tratimo časa z manj potrebnimi rečmi.

Smelo in odločno trdim, da ne more tega smotra doseči nobena ljudska šola, kjer poučujejo v tujem jeziku. To mojo trditev jasno potrjujejo naše Schulvereinske šole. Slovenski otroci, ki so jih obiskovali, ne znajo potem ni v slovenskem, ni v nemškem jeziku svojih misli prav izražati in ravnotako ne razumejo misli drugih; njim je torej pot do lastne nadaljne naobrazbe zaprta.

Ravnotako se godi in se bo godilo otrokom na slovenskih šolah, kjer je v najvišjem razredu nemški učni jezik. Oni se bodo pač naučili malo nemški brbrati, a prav ne bodo razumeli nobenega jezika, ker pač tudi mi slovenski učitelji ne znamo delati čudežev.

Bodo pa tem našim otrokom tiste nemške besede res toliko koristile? Sedaj nismo več pod oblastjo nemških graščinskih valpetov. Oblastnije morajo z nami uradovati v našem jeziku, kupci in prodajalci pa znajo tudi prav dobro po naše govoriti, če imajo le kaj prida od nas kupiti ali če vidijo naš denar. — Kolikokrat pa so te priučene besede ljudem v kvar! Kolikokrat se posamezniki zaradi njih napihujejo in se celo od-tujijo svojemu narodu? Kolikokrat se z njimi tudi korenito osmešijo!

Ne glejmo torej v prvi vrsti na to, da bi se naši otroci naučili v ljudski šoli bogve koliko nemščine, temveč zahtevajmo, da si pridobe tam kolikormogoče temeljito splošno naobrazbo, ki jih usposobi, da bodo kdaj značajni, samostojno misleči, delavni ljudje in trdni gospodarji. To pa doženemo le s poukom v maternem jeziku!

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Šentviški učiteljski krožek je imel svoj shod 24. januarja t. l. na Goričanah, kjer smo si ogledali ondotno papirnico, ki je res zanimiva za vsakega. Po ogledovanju se nam je pridružil nje gosp. ravnatelj, nam prav prijazno razkazal ondotno privatno šolo in nekaj časa z nami posedel pri južini v restavraciji. Hvala mu za vso prijaznost. Udeležba pa zaradi občutnega mraza ni bila tolika, kakor pri prvem sestanku. Ž—k.

Jubilejska samopomoč. Na novo so se vpisali trije člani in plačali vso pristopnino; zdaj znaša število članov 216. Prosim, da člani ne pozabijo 1. februarja t. l. plačati za zadnji slučaj smrti in za rezervni zaklad; še 61 članov je, ki se niso odzvali, upam, da to zdaj store. Mučno je opominjati, a rad bi imel vse v najlepšem redu, torej še enkrat prosim!

I g, 28. januarja 1907.

Franc Ks. Trošt,
t. č. predsednik.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 7. februarja 1907, ob pol 11. uri dopoldne v okoliški šoli, po vzporedu, ki je bil določen za dan 3. januarja t. l., ko se občni zbor ni mogel vršiti zaradi prepiche udeležbe, ki pa je imela svoj upravičen vzrok v skrajno neugodnem vremenu.

Na polnoštevilno udeležbo vljudno vabi

Fr. Šorn, t. č. podpredsednik.

Šaleško učiteljsko društvo je imelo svoje zadnje zborovanje — zadnje namreč v preteklem letu in ne povsem, gospodje neudje! — v Velenju, dne 9. decembra l. l., in sicer je

bilo to zborovanje takorekoč občni zbor. Čeprav so bila pota skrajno slaba, vendar se nas je zbralo primeroma precejšnje število in so se vabilu odzvali celo najbolj oddaljeni tovariši in tovarišice. Nekaterniki — skromno malo jih je — bi pa itak ne prišli, in naj bi poslal sam sijamski cesar s svojo dvorno kočijo ponje. Po otvoritvi zborovanja pozdravi predsednik gosp. Koropec zborovalce in jim „položi“ nekaj primernih besed na sree. Saj so pa tudi bile primerne. Pri nas učiteljih je postala beseda „kolegijačnost“ ne le po izviru, ampak tudi po pomenu tujka. Mesto „drug za drugega“ velja prepogosto „drug čez drugega“, in žalosten pojav v učiteljskem življenju je, da si — poleg ljudi iz drugih stanov — pomagamo tudi učitelji med seboj, prilično rečeno, „hlačice trgati“. Če smo si tovariši, izpovedujmo si svoje težnje sami med seboj in ne razpravljajmo jih po krčmah, kjer sede z vedno praznimi ušesi ljudje, ki so tega zavrtanega mnenja, da se časniške „novine“ ne dajo tiskati samo v Celju ali Ljubljani, ampak pod vsakim jezikom. — Po predsednikovem govoru prečita g. Armič kot dosedanji zapisnikar zapisnik prejšnje seje. Ker je bilo na dnevnem redu predavanje gosp. šol. nadzornika o novouvedenih tiskovinah, a so se te zakasnile, je to predavanje izostalo in je zevajočo rano dnevnega reda izpolnil tov. Košutnik s predavanjem „o sirovosti v čuvstvanju in njenih vzrokih in pojavih v vsakdanjem življenju“. Da ni s svojo skoraj nekoliko obširno razpravo preveč gojil bacilov za zevanje, je izkušal to nalezljivo bolezen vračiti z zdravili humorja in satire — Nadalje se sklene, da se imajo zopet gojiti pevske vaje, in sicer se naj te po okolnostih vrše redno, da smo za slučajnosti vajeni in pripravljeni. Pesmi se bodo vedno naprej določevale, da se bodo na ta način z domačimi vajami lahko okrajšale skupne vaje. Gospod predsednik predlaga na to, naj se naš politički stanovski list „Učiteljski Tovariš“ bolje podpira in se zaradi prenehanja lista „Steier. Schul- und Lehrerzeitung“ sprejme kot društveno glasilo; tudi se naj v njem razpisujejo učiteljske službe. Tovariš Armič je mnenja, naj bi list imeli na vsaki šoli in naj bi se izvolil tozadevno poseben blagajnik, ki bi naj pobiral pri vsaki seji naročnino v manjših zneskih in jo potem v večjih rokih pošiljal upravnistvu. Neka prebrisana glavica jo pogodi, da bi bil tovariš Košutnik sposoben za tako „dreganje“, ker — ima najboljši jezik. Hvala za priznanje! Torej — pri prihodnji seji, dragi tovariši in drage tovarišice, pripravite si mošnjičke! Sredi debate o „Učit. Tovarišu“ prečita gosp. blagajnik Skaza za blagajniško letno poročilo, iz katerega se razvidi, da so bili dohodki 89 K 21 h, stroški 72 K 65 h in je torej ostanka 16 K 56 h. Da se je med debato vrinilo blagajnikovo poročilo, je bil k. v. poklic blagajnika k seji občinskega odbora. Tudi predsednik poda svoje letno poročilo in opomni, da smo v tem letu lahko zadovoljni sosebno v dveh zadevah, ker smo namreč imeli čast pozdraviti „Zavezo“, ki je zborovala v Šoštanj, in ker smo dosegli končno rešitev dijet za letne okrajne učiteljske skupščine. Da si je hotel tudi svojo „suknjico oprati“, omenim samo mimogrede, zakaj navzoči nismo vzeli za resno razna očitanja, ki so prišla predsedniku kot takemu direktno ali indirektno na uho. — Naposled poda še tajnik g. Armič svoje poročilo in se tudi račun odobri, ker se najde popolnoma v redu.

Volitve novega odbora so imele sledeči izid: predsednik: Koropec; blagajnik: Skaza; tajnik: Ledeničnik; pevodja: Nerat; odbornik: gđč. Pfeifer.

Prihodnje zborovanje se določi na 10. februarja 1907. v Šoštanju takoj po prihodu popoldanskih prvih vlakov. Silv.

Konjiško učiteljsko društvo je pri zborovanju dne 3. t. m. sklenilo, postaviti nekdanjemu zaslužnemu nadučitelju čadramskemu, Bogomiru Malenšek, in učitelju Ferdinandu Velkemu, nagrobni spomenik. Prvi, ki je služboval dolgih 36 let v Čadramu in odgojil vso sedanjo odraslo generacijo čadramskega šolskega okoliša, nima obče nobenega spomenika gomilo učitelja Velkega pa zaznamuje napol strohnel lesen križ z zarjavelim pločnatim listom, ki nosi ime pokojnikovo.

Kako odličen šolnik je bil pokojni Malenšek, spričujejo sledeče vrstice iz glavnega poročila o delovanju „konjiškega učiteljskega društva“ za leto 1898/99, ki slovejo:

„Dne 5. marca (leta 1899. namreč) je preminul dragi nam tovariš Bogomir Malenšek, nadučitelj čadramski. Bil je učitelj

skozi in skozi, vzor pravega tovariša in zvest ud našega društva od časa, ko se je le-to ustanovilo, pa do svoje smrti. Nekaj dni pred svojo smrtjo je bil še dekoriran s srebrnim zaslužnim križcem s krono in s častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje. Mislili smo to redko odlikovanje praznovati z ujem na slovesen način; veselil se je tega učiteljskega praznika že dlje časa poprej odlikovanec sam, veselili smo se ga tudi mi, a zaman. Prišli smo pač v prijazni Čadram, a ne k veselici ampak zbrali smo se okolo krste blagega nam tovariša, da ga spremimo k večnemu počitku“.

Ako vidimo gomilo moža, o katerem piše kronika tako in ki je žrtvoval vse svoje življenje v blagor mladini, brez najskromnejšega spomenika med blestečimi spomeniki zasebnikov, se nam mora pač krčiti srce.

Zaraditega se obrača podpisani v imenu „Konjiškega učiteljskega društva“, ki mu je poverilo nabiranje doneskov za skupni spomenik omenjenima tovarišema, z vljudno prošnjo do tovarišev, prijateljev in znancev pokojnih kolegov ter do prijateljev šole in učiteljstva sploh, da blagovolijo pomagati s prostovoljnimi prispevki uresničiti označeni društveni sklep. Vsi, tudi najmanjši darovi se bodo objavili v „Učiteljskem Tovarišu“, „Domovini“ in „Narodnem Listu“.

Tovariši! S tem, da postavimo pokojnima tovarišema dostojni spomenik, čislamo svoj stan in sami sebe!

V Čadramu, p. Oplotnica, dne 13. januarja 1907.

Anton Brumen,
nadučitelj.

Konjiško učiteljsko društvo je zborovalo dne 3. jan. t. l. v Konjicah. Navzoči so bili sledeči gg., oz. gospodične:

Brumen Anton, Jurko Jakob, Kerhlanke Franc, Časl Janko, Rosenstein Ferdo, Žgajner Matko, Kožuh Mirko, Mravljak Karl, Serajnik Lovro ml., Tribnik Amalija, Kreč Božena, Paulič Marica, Bezljaj Minka, Čuček Josip.

Po pozdravu in izreku voščila za novo leto omeni g. predsednik, da je dne 24./11. 1906 umrl goriški slavec Simon Gregorič. Znani so vsem njegovi proizvodi. V marsikaterem umotvoru je navduševal in vzpodbujal učiteljstvo, bil je jako vnet za nas; v znak ljubezni se mu zakliče „Slava!“

Tajnik g. Čuček prečita zadnji zapisnik zborovanja v Konjicah ter onega od zborovanja v Zrečah. Oba zapisnika se odobrita in se izreče poročevalcu zahvala.

Blagajničarka gospodična Amalija Tribnik poda letno poročilo o stanju naše blagajnice. Z veseljem se vzame prebitek v znesku 88 K 48 h v naznanje. Na predlog g. Brumna se določita pregledovalcem računov g. Jurko in gospodična Paulič. Blagajnica se je našla v najboljšem stanju, gospodični pa se izreka za ta trudapoln posel in varčno gospodinjstvo priznanje in zahvala, kakor prošnja za nadaljno tako vzorno gospodarstvo.

Pretresovalo se je nadalje o določitvi vprašanj za letošnje uradno skupščino, sestavil se program za društvena zborovanja ter določile knjige za novoustanovljeno knjižnico.

G. predsednik priporoča prav toplo „Učiteljskega Tovariša“, omenja, „Uč. Tov.“ je edini list, ki neustrašeno zastopa koristi učiteljstva, zatorej je dolžnost učiteljstva, da ga podpira tako, kakor podpira list njegga. Apeluje na vse navzoče, naj bodo vsi naročniki, naj ga širijo in zahtevajo povsod, kamor zahaja učiteljstvo. Nihče naj bi se ne znašel v naših vrstah, ki bi ne bil naročnik.

Gledé učiteljskega shoda v Gradecu na dan 2. svečna se po predlogu g. Jurka stavi sledeča resolucija: „Učiteljstvo tega okraja se naj polnoštevilno udeleži tega shoda, če bi bilo treba si tudi izposoditi potrebni denar; morebitna kočljiva draginska vprašanja naj se takoj javijo g. Gassareku v Maribor.“

Na to nam je podal v jako zanimivih črticah g. Brumen sliko potopisa svojega lanskega hribolastva po savinskih planinah. K sklepu tega podavanja sta se sprejeli sledeči resoluciji: 1. Učiteljsko društvo konjiškega okraja priredi v začetku velikih počitnic skupni izlet v zg. Sav. dolino in Sav. planine v svrhu spoznavanja južnozpadnega kota naše domovine. 2. Bratsko gornjegrajsko učitelj. društvo se naprosi, da blagovoli naš izlet pospeševati s tem, da nam da potrebne podatke glede potovanja in da nam oskrbi potrebne voditelje.

Nadučitelj v Čadramu g. Brumen predlaga končno, da učiteljstvo tega okraja pripomore k nadgrobnemu spomeniku na

čadramskem pokopališču počivajočemu, dolgo let na isti šoli delujočemu nadučitelju g. Malenšku in učitelju Velkemu. V ta namen se je takoj nabralo 12 K. Cenjeni tovariši drugih okrajev se pa prosijo, da morebitne doneske pošljejo na vodstvo šole v Čadram pri Konjicah. Č.

Književnost in umetnost.

Zvonček prijavlja v drugi letošnji številki to prelepo vsebino: 1. Naša Marta. Cvetko Slavin. Pesem. — 2. Prevara. Ivo Trošt. Povest. — 3. Učeni Mihec. E. Gangl. Povest s podobo v barvotisku. — 4. Lakomnost. Ivo Trošt. Povest. — 5. Padajo snežinke . . . Borisov. Pesem. — 6. Zvonček. Avguštin Šabec. Poučni spis. — 7. Zamrla cvetka. Iv. E. Povest z dvema podobama. — 8. Dve pismi. E. Gangl. Povest. — 9. Siromački. Pavel Golob. Pesem. — 10. Prvi ples. Andrej Rapè. Pesem s podobo v barvotisku. — 11. Spoštuj prirodo! Lud. Potočnik. Povest. — 12. Pouk in zabava. — Mož s smodko. Senčna podoba. — Arabske številke. — Gozdovi in železnice. — Želja. Fran Mrmolja. Uglasbena pesem. — Demant. K. Koriš. — Rešitev. — Kotiček gospoda Doropoljskega.

Politiški pregled.

* **Z Dunaja.** Cesar je že sankcioniral volilno reformo. — Gosposka zbornica je sprejela zakonsko predlogo o kongruji. — Zadnja seja poslanske zbornice je bila 28. pret. mes. Grof Vetter je zaključil sejo. Ozrl se je na delovanje poslanske zbornice v minolem zasedanju, ki je bilo najdalje, odkar obstoji državni zbor. Omenjal je zakonske načrte ter se baval obširno z volilno reformo. V zadnjih 6 letih je bilo vloženih 600 nujnih predlogov, 1400 nujnih predlogov glede bedo trpečega prebivalstva in 11 000 interpelacij. — Nove volitve v državni zbor bodo dne 7. maja, ožje volitve pa dne 14. maja letos.

* **Vojaški novinci.** Za tekoče leto zahteva vojna uprava 103.100 novincev za stalno armado in mornarico; od teh jih odpade na Avstrijo 59.024, na ogrske dežele 44.076. Poleg teh je treba v Avstriji 14.500 novincev za deželno brambo. — Brambeni odsek predlaga dotični načrt zakona z običajnimi resolucijami glede na vojaške vaje in zalaganje armade.

* **Kulturni boj v Avstriji.** Češki radikali napovedujejo kulturni boj v Avstriji, ki ne sme prej prenehati, dokler se ne izvede ločitev cerkve od države. — Tudi nemški radikali so sklenili isto.

* **Za splošno volilno pravico na Ogrskem.** Ogrska socijalno-demokratska stranka je razdelila po vseh delih dežele mnogo milijonov brošur za propagando splošne volilne pravice.

* **Glasilo Srbov iz neosvobojenih krajev.** Srbska vseučiliška omladina iz Stare Srbije in Makedonije je sklenila, da ustanovi v Belgradu list, ki bo glasilo Srbov iz neosvobojenih krajev.

* **Bolgarski učitelji za štrajkujoče železničarje.** Na Bolgarskem štrajkajo železničarji. Največ podpore dobivajo iz učiteljskih krogov. Učiteljska zveza je sklenila, da bo dajala štrajkujočim železničarjem redne dnevne plače.

* **Bolgari so nezadovoljni s knezom Ferdinandom.** Ob otvoritvi novega gledališča v Sofiji so bile proti knezu velike demonstracije.

* **Srbija.** Srbska vlada je izročila avstrijskemu poslaniku v Belgradu odgovor na zadnje noto v zadevi trgovinskega spora. Srbska vlada pravi, da bo srbska konkurenca proti avstroogrski industriji lojalna.

Vestnik.

K poglavju o obupnem položaju ljudskošolskega učiteljstva. Iz Istre smo prejeli to-le pismo, ki ga tako kot pismo tovariša Žirovnika priobčujemo brez komentarja:

„Gospod urednik! V prilogi Vam pošiljam iztis „Načrta“ zakonu, ki ga je predložilo „Slovensko učitelj. društvo za koprski okraj“ s peticijo deželnemu zboru. Pomaga nam nič ne,

ker deželni zbor ne zboruje in najbrž ne bo zboroval, dokler ne poteče tem poslancem doba. Vesta čas mora učiteljstvo še naprej stanovitno stradati. Koliko nas bo srečno prestradalo, je vprašanje časa? Sicer je društvo prosilo dež. šol. svet za draginjsko doklado v času, dokler ne bo potrjen zakon, a to ne bo pomagalo nič, ker porečejo: Ne moremo brez deželnega zbora! — Stan je tu res obupen! Tu imamo nastavljen učiteljski zbor z zrelostnim izpričevalom, ki ima 54 K mesečne plače, to je po istrskem zakonu mogoče. Ta učiteljica plačuje za hrano ravno 50 K na mesec in sedaj naj vse drugo opravlja s 4 K. Kaj bi iskal primerov drugod! Jaz imam 1250 K letne plače, a živeti nas mora s tem 7 otrok, jaz in soproga. Od 1. novembra 1906. mi pripada še ena kvinkvenija. Prosil sem zanjo, a naše šolske oblasti so tako nagle, da mi še danes niso prošnje rešile. Zaradi takšnih razmer sem v takšni stiski, da ne smem biti naročen na noben list in nobenega društva plačujoči ud, ker nimam s čim plačevati. Do sedaj sem bil ud okrajnega učiteljskega društva in naročen na „Tovariša“. Bojim se, da bom moral tudi to popustiti, ker nimam s čim plačevati.“ — Kdor premisli to pismo, mu ne bo težko povedati, ali naj učiteljstvo še nadalje prenaša svoj obupni gmotni položaj. Takih pisem bi lahko dobili na stotine.

Osebnost in šolske vesti na Kranjskem. Nastavljeni so, oziroma definitivni so postali naslednji učitelji, oziroma učiteljice: Marija Blagajne-Gorišek v Škocijanu, Josip Pintar v Grosupljem, Matija Brezovar v Št. Rupertu, J. Verbič v Št. Janžu, Ivan Golob v Cerkljah, Ivana Lampe v Predosljah, Josipina Muc v Črncici vasi, Angela Ferlič v Metliki, Marija Uršič v Vrhpolju, Karel Gregorec v Toplicah pri Novem mestu, Adela Fabiani v Šmartnem pod Šmarno goro, Ana Krašovic na deklški šoli v Ribnici, Marija Pezdin in Antonija Hribar obe v Št. Vidu pri Zatičini, Ivan Blagajne, nadučitelj, in Doroteja Dereani, učiteljica na Vačah, Ivan Garvas v Faravasi, Iv. Dular v Vavtvasi, Janez Čepon v Polhovem Gradcu, Alojzij Ponikvar v Trnju, Požar na Dobrovo, Fr. Kozjak na šestrazrednico v Toplicah-Zagorje, Avgusta Erbežnik k Devici M. v Polju, Marija Znanec v Dobrniče. — V pokoj stopi Avgust Adamič, nadučitelj pri Svetem Petru v Ljubljani in Fran Mavrin v Svetlem potoku. — Na Martinjem vrhu ustanove ekskurendno šolo. Enorazrednico v Izlakah razširijo v dvorazrednico, štirirazrednico v Mokronogu pa v petrazrednico.

Poročil se je dne 28. januarja 1907 gosp. Ivan Bezeljak, nadučitelj v Hotedršici z gđ. Frančiško Bayer, učiteljico v Grahovem. Čestitamo!

Imenovan je podučitelj Adam Vanjek v Kotmari vasi na Koroškem za definitivnega učitelja na sedanjem mestu.

Prošnjo za umirovljenje je vložil gimnazijski ravnatelj Andrej Senekovič, blagajnik „Slovenske Šolske Matice“.

Tretja jugoslovanska umetniška razstava bo letos meseca maja v Zagrebu.

Desetletnica. Abiturjenti iz leta 1897. praznujejo letos desetletnico svojega javnega delovanja. Sestanek bo letošnje počitnice. Kje in kako se bo desetletnica praznovala, to določi sledeči pripravljani odbor, za katerega se je izrekla večina tovarišev iz leta 1897.: Adamič (Kamnik), Humek (Krško), Bajželj (Idrija), Kuhar (Trbovlje). Eventualni nasveti naj se pošiljajo na kogarkoli izmed teh kolegov. Odborniki pa naj se obrnejo ad hoc na tov. Adamiča.

Pozor! Kje je okrožnica slov. učiteljskega društva za kočevski okraj? Prosim, da se nemudoma vrne šol. vodstvu v Doleno vas, ker jo nujno rabimo. Zupančič.

Regulacija plač na meščanski šoli na Krškem. Deželni šolski svet je sklenil, da se za to šolo določijo trije plačilni razredi po 2000, 2200 in 2400 kron. Vsak učitelj ima pravico do šestih petletnic po 10% vsakočasne plače. Ravnatelj dobiva še 400 K doklade ter ima brezplačno stanovanje. Suplenti se plačujejo s 1200, 1400 in 1600 K. Obenem se je deželni šolski svet obrnil do deželnega odbora, da bi pritrtil enaki regulaciji pri postojnski meščanski šoli.

Prejeli smo in priobčujemo: Slavno uredništvo! V št. 42. 1906. l. je „Tovariš“ prinesel na uvodnem mestu „malo

odgovora iz blejskega kota“ na moj referat „Naša politika“, kterega je priobčil „Tovariš“ v št. 40. Pisal sem Vam takrat, da ne bom odgovarjal na ta odgovor, ker se ne morem prerokati z učiteljskimi sencami. Moj referat je bil javen in sem torej za vsako izgovorjeno besedo odgovoren javnosti, odgovor nanj je bil pa brezimen. Mož se v takem slučaju ne sme skrivati. Kdor se pa skriva, ima slabo vest. V tistem članku je bilo med drugim rečeno, da naj ne moralizujem s paragrafi. Ti naj veljajo za učitelja šele takrat, kadar bodo gosposke spoštovale paragrafe za nas. — Člankar ni pomislil, da mi nimamo prav nobenega sredstva, s katerim bi gosposke silili v to, a one jih imajo pa sto, s katerimi lahko pritisnejo na nas, da izvršujemo paragrafe prav do zadnje pičice na i. Take in enake trditve torej učiteljstvo le demoralizujejo, ker se le prerado zgodi, da marsikak tovariš zagrabi po tej udobnosti. S tem pa ne škoduje samo sebi, ampak vsu stanu jemlje ugled. Poznam učitelja, ki se sklicuje na take demagogične nauke podira to, kar so z velikim trudom zasnovali njegovi idealni kolege v več nego desetih letih. In kdo je temu ali onemu kandidatu vepil pogubne nazore, da se mu ni treba nič učiti, saj ga bodo pri izpitu itak aprobirali, ker manjka učiteljev. Kaj morejo potem taki plitvi ljudje učiteljskemu stanu ugled povzdigniti in z ugledom boljši materjalni položaj?! Nikdar! Pisal sem Vam takrat, da bodo še bolj mahali po nas skoli, če bomo po tacih demoralizujočih člankih uravnavali svoje nastopanje. Zato pa ne sprejemajte tacih člankov v list, ki je glasilo jugoslovanskega učiteljstva. Naš ugled bo rešilo delo, resno delo v šoli in zunaj šole ne pa lenarenje in kričanje po boljši plači. — Ravno to je trdil mutatis mutandis prof. Dr. Fr. Ilešič v svojem predavanju: „Analiza in sinteza v našem narodnem življenju“, ki ga je priobčil „Popotnik“ v svoji I. letošnji številki. A kakor v posmeh temu članku pa prinaša „Tovariš“ od 25. januarja 1907 na uvodnem mestu članek o našem obupnem položaju, s katerim mora disgustirati vse še tako našemu stanu naklonjene veljake. Taki članki ne pospešujejo našega ugleda in izboljšanja našega položaja, ampak ga naravnost zavirajo. In konec tega članka pozivlje učiteljstvo naj ignorira ukaze svojih gosposk! Nimam besed, da bi mogel povedati kako prismojeno in — če je premišljeno — kako hudobno je tako hujskanje! Tako hujskanje lahko zapelje nekaj nepremišljenih tovarišev v največje sitnosti ali jih celo spravi ob kruh. Kaj bo takim potem „Tovarišev“ člankar iz svojega zaklada pomagal do poštene eksistence? Smešno! Zato ponavljam: Učiteljski stan bo imel ugled če bo resno delal, in sicer še več delal, nego mu veleva stan. Z ugledom si bo pridobil simpatije in te mu bodo izboljšale tudi materjalni položaj! To je edina pot v boljšo bodočnost! Vsaka druga pelje v propad.

J. Žirovnik.

Za okrajno učiteljsko skupščino za šolski okraj Litija, ki bo dne 12. junija 1907 v Višnji Gori, se je določil referat: „Učiteljevo službovanje na enorazrednicah“, poročevalec nadučitelj Josip Zajec v Velikem Gabru. — Splošni referati pa so: 1. Kako se doseže skupno delovanje učiteljstva na večrazrednicah. 2. Kako si pridobi učitelj svojemu stanu primeren ugled. 3. Izkušnje iz dosedanjih šolskih izletov. Vsak učitelj — v tem slučaju še vedno le učeneec — ima predložiti enega izmed splošnih referatov c. kr. okrajnemu šolskemu nadzorniku do 1. junija 1907.

Kongres za varstvo otrok bo dne 18., 19. in 20. marca na Dunaju.

Kmetiška zveza na Štajerskem. Izvrševalni odbor „Narodne stranke“ na Štajerskem je pozval vse svoje somišljenike, naj pristopijo k kmetiški zvezi, ki se snuje le na gospodarski podlagi brez vsake političke primesi.

Važna pravna zadeva. Nekemu tovarišu je bila pridržana starostna doklada. Preden pa je poteklo pet let, je bil zopet discipliniran. Od tega discipliniranja še ni bilo poteklo pet let, ko bi bila njemu pristojala že druga doklada. Dobil ni torej niti prve niti druge. Pa je vendar prosil, naj se mu privolita obe. Privolila se mu je pa samo prva in se mu povedalo, da mora čakati na sledečo zopet pet let od datuma podelitve prve. Menda pa doslej na Kranjskem ni bilo običajno, da bi zakasnjena podelitev ene petletnice zakasnila podelitev sledeče. More-

biti je bil kak tovariš že v takem položaju, in na take se obračam z vladno prošnjo, naj mi naznanijo potom uredništva, kako in s kako motivacijo so dobili dve petletnici hkratu.

Slovensko katehetsko društvo. Vrše se posvetovanja glede ustanovitve „Slovenskega katehetskega društva“. Pripravljalni odbor je zasnoval gosp. Janez Smrekar, katehet v Ljubljani.

Hrv. katoliško katehetsko društvo je imelo večeraj v Zagrebu svoj ustanovni shod.

Popravek. V notico „Obiteljski večeri, stariški večeri — Elternabend“ v zadnji številki našega lista se je vrnila neljuba pomota. Stati mora povsod „roditeljski večeri“ in ne „obiteljski večeri“. Konstatujemo, da se v rokopisu nahaja povsod pravilni izraz „roditeljski“. — Tudi se opomni, da je pisal P. Škrabec dosledno povsod polglasni e pred r.

Razgled po šolskem svetu.

— **Število vseučiliških dijakov na Ruskem.** Dne 1. januarja 1907. je bilo na vseh ruskih univerzah 32.709 dijakov. Na peterburški in moskovski univerzi jih je bilo po 8500, na harkovski, kazanski in novorosijski po 3500, na kijevski 4300, na jurjevski 1200, na tomski 700 in varšavski 9. Leta 1905. je bilo na vseh vseučiliških dijakov 24.500.

— **Vseučilišče v Sofiji** je vlada zatvorila za pol leta. Mnogo dijakov je prišlo v Belgrad ter se vpisalo v tamkajšnje univerzo.

— **Realci — medicinci.** Na Pruskem sklenejo v kratkem zakon, da bodo tudi realci mogli obiskovati medicinske fakultete. Sprejeti bodo samo tisti realci, ki so se poslednji dve leti učili latinščine, oziroma ki so napravili naknadni izpit iz latinskega jezika.

— **Deset milijonov za zidanje šol.** V Galiciji je okolo tisoč občin, ki dosedaj še nimajo šol. Deželni zbor gališki je sicer vsako leto dajal 400.000 kron podpor za zidanje šol, ali vse to je bilo premalo, in število novih šol je le počasi napredovalo. Zato je deželni zbor sklenil, da si izposodi 10 milijonov kron, ki jih razdeli med občine, da si v kratkem zgrade potrebna šolska poslopja.

— **Šolske hranilnice.** V Ameriki so jako razširjene šolske hranilnice. Svrha šolske hranilnice je, da se mladina priuči varčevanja. Male prihranke učencev vsak teden zberejo v šoli ter jih nalože v bližnji hranilnici. Ta sistem se je malopomalo udomačil v 1479 šolah, in to v 118 mestih in 24 državah. Skupna vsota teh šolskih štedenj znaša 1.309.625 dolarjev.

— **Razvoj srbskega šolstva v letih 1898—1904.**

Leto:	Število šol:	Število učiteljstva:	Število učencev:
1898	1092	2028	81.945
1899	1105	1934	85.888
1900	1101	1940	90.128
1901	1107	1992	94.220
1902	1142	2043	96.438
1903	1112	2135	99.980
1904	1267	2219	107.470

— **Reforma srednjega šolstva.** Naučni minister Marchet je izjavil, da skliče takoj po novih volitvah za državni zbor enketo, ki se bo bavila z reformo srednjega šolstva.

— **Madjarske šole v belovarsko-križevaški županiji.** „Nezavisnost“ poroča: Leta 1880. je bilo v obsegu belovarsko-križevaške županije 2562 Madjarov; leta 1890 jih je bilo že 8424, a po zadnjem ljudskem štetju že 14.047. Kjer se Madjari nahajajo v večjem številu, so pričeli misliti na ureditev svojih šolskih in cerkvenih odnošajev. Že par madjarskih naselbin je prosilo, da bi si ustanovili madjarsko šolo, toda to zahtevo je hrvaška vlada zavrnila.

— **Katoliško vseučilišče na Japonskem.** Sveta stolica se pogaja z japonsko vlado zaradi ustanovitve katoliškega vseučilišča v Tokiu. Pogajanja bodo baje v kratkem končana.

Listnica upravištva.

Na ovitkih današnje številke je izkazana naročnina večini naročnikov, izvzemši one, ki so prejeli ali prejmo v kratkem pismen izkaz.

Vse somišljenike uljudno prosimo, da agitujejo za naš list vselej in povsod! Vse se je podražilo: papir in stavci — in vrh tega ima „Tovariš“ vedno izdatno prilogo, tako da stane tisek vsake številke neprimerno več kakor pred leti — naročnina pa je ostala ista! „Tovariš“ more izhajati tedaj le, če store vsi naročniki svojo dolžnost!

Prosimo toraj nujno: poravnajte naročnino pravočasno, sicer se Vam sedma številka ustavi.
Upravištvo.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

St. 222. **Kranjsko.** (23) 1

Na dvorazredni šoli v Nadjanjemseleu se razpisuje s tem nadučiteljsko mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 24. februarja 1907.

Prosilec, kateri v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državnozdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 23. januarja 1907.

Vsem onim, ki ljubijo zlahtno kapljico in dobro kuhinjo z vedno svežimi raznovrstnimi jedili priporoča svojo na novo urejeno (4) 12—2

restavracijo

kakor tudi moderno opremljeni in ceneni

hotel „Južni kolodvor“

nasproti kolodvoru

A. Seidel,
restavrater.

Pri nakupu oblačilnega blaga naj se ozira na narodno trgovino (2) 12—3

ČEŠNIK & MILAVEC

LJUBLJANA o (pri Češniku) Lingarjeve ulice

Velika zaloga sukna in kamgarna za moške obleke.

Najnovije vrste modnega volnenega, svilnatega in perilnega blaga za dame.

Velika izbira preprog, zaves, odej itd.

Cene nizke in strogo solidna postrežba.

P. n. učiteljstvu dam pri nakupu 5% odbitka za učiteljski konvikt.

(19) 3

Poskusite
in priporočite
izdelke

Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Ustanovljeno l. 1832.

Zahtevajte ilustrovane cenike

NESTOVI IN TOVARNIŠKE PROSTOR

LAK za šolske table, **OLJE** proti prahu, pri-
črn in medel znano najboljše

prodaja (16) 50—3

Adolf Hauptmann,
prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka
in steklarskega kleja
v Ljubljani.

G. ČADEŽ

Mestni trg št. 14
(poleg stare g. Urbančeve trgovine)
priporoča v veliki izberi

klobuke, cilindre in čepice;
tudi raznovrstno (1) 52—5

moško perilo, kravate itd.
po zmernih cenah.

Za gg. učitelje 10% popusta!

Ustanovljeno 1842. Električna sila. Telefon 154.

BRATA EBERL

(8) 52—5 tovarna oljnatih barv, laka in firneža
v Ljubljani, Miklošičeve ulice št. 6
nasproti hotela „Union“
priporočata gg. šolskim vodjem in učiteljem v mestu in na deželi
njiju priznано najboljši, črni, medli

lak za šolske table.

ALOJZIJ KORSIKA,

odlikovano umetno in trgovsko vrtnarstvo

(17) 3—3 v Ljubljani.

Edina na Kranjskem strokovno urejena

semenska trgovina,

ki ima črez 460 vrst najboljših poljskih, zelenjadnih
in cvetličnih semen, za katere kakovosti jamčim, ter
se prodajajo na drobno in na debelo. Izdelujem tudi

šopke in vence,

sveže in suhe, s trakovi in napisi. **Velika zaloga**
raznovrstnih cvetic v loncih in mnogovrstne druge
predmete po najnižjih cenah. Cenik za leto 1907 se
dobiva brezplačno.

Priporočam se velecenjenemu učitelstvu za obilno
naročbo in se zopet zavežujem — kakor prejšnja
leta — plačati za učiteljski konvikt 5% od
izkupička, ki ga bom iztržil od p. n. učiteljstva.

Z odličnim spoštovanjem

Alojzij Korsika.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka

(20) 26—2

V PRAGI

zavaruje v življenskih oddelkih: na slučaj doživetja in smrti,
doto otrokom, dohodke in pokojnine, ter dovoljuje uradnikom,
častnikom, profesorjem, učiteljem in vpokojenecem posojila proti
prenotaciji na služnini, pokojnini, ženitveni kaveji itd., in v po-
žarnem oddelku: proti škodam po požaru.

Zavarovani kapital	K 1053.737.339 88
Zavarovalnine	8.090.621.62
Izplačane škode in kapitali l. 1905	4.361.283.89
Rezervne in poroštvene zaloge	34.791.584.99
Pokojninski zalogi (uradniška in zastopniška)	2.188.391.24
Premoženje, naloženo v vrednostnih papir- jih, posestvih, posojilih na posestva	34.087.781.48
Izplačana dividenda členom življenskih od- delkov l. 1905	206.296.40
V vsem pa doslej	1.606.893.21
V letu 1905 se je premoženje pomnožilo za	3.004.509.80
V 37 letni dobi svojega obstanka izplačala je banka „Slavija“ svojim členom odd. I—V. za škode in nagrade	87.176.383.75

Vsa pojasnila daje

Generalni zastop banke „Slavije“

v Ljubljani,

Gospoške ulice št. 12.